

Høje Taastrup, den 12. juli 2023

Høringsvar fra Parkinsonforeningen i forhold til udvidet adgang til tandbehandling efter sundhedsloven §166

Parkinsonforeningen gør hermed opmærksom på gruppen af mennesker med Parkinson sygdom i forbindelse med udvidelse af patientgrupper under §166.

Parkinson er en progredierende sygdom, som degenererer de celler i hjernen, som danner dopamin og andre neurotransmittere, og dermed påvirker motoriske centre i hjernen. Det forårsager bl.a. rysten, stive muskler og langsomme bevægelser samt demenslidelser. Præparatet Levodopa er den mest effektive medicin til at lindre symptomerne på Parkinson, men bivirkninger er blandt andet mundtørhed og abnorme ufrivillige bevægelser (dyskinesi).

Ovennævnte symptomer har stor indflydelse på parkinsonpatientens mulighed for vedligeholdelse af tandsættet. Finmotorikken forsvinder som noget af det første, hvilket indebærer at almindelig profylakse som tandbørstning, brug af tandtråd eller små mellemrumsbørster m.m. bliver yderst vanskeligt. Evnen til at bruge tungen til at føle eller fjerne madrester fra tænder og mellemrum er ikke muligt på grund af den stivhed, der opstår i tungemusklene. Spytsekretionen nedsættes hos mange parkinsonpatienter og da spytflowet har stor indflydelse på biologiens egen renhold af tænderne er det et uerstatteligt redskab, der forsvinder. Parkinsonpatienters muskelstivhed har negativ betydning for både gabeevnen og tyggefunktionen.

Eftersom Parkinson forebyggende også kan medføre kognitive problemer som demens, stress og/eller depression, påvirker det patientens egenomsorg, herunder den daglige nødvendige mundhygiejne som tandbørstning og regelmæssige tandlægebøger. Parkinson er en progredierende sygdom, så selv med den største motivation er det vanskeligt at opretholde en optimal mundhygiejne.

Alle ovenstående udfordringer gør at parkinsonpatienter har mere tandkødsbetændelse, parodontitis, caries og tandlid, ligesom de oftere mister tænder end den almene befolkning.

Størstedelen af parkinsonpatienter er ældre mennesker uden overskud til at sætte sig ind i sociale tilskudsmuligheder eller omfattende ansøgningsprocedurer.

Derfor er det helt centralt at visitationen bliver så enkelt som mulig. Et forslag er, at egen læge, neurolog eller tandlæge indsamler alle relevante oplysninger og indsender henvisning til videre forløb hos tandlægekonsulenten.

Patienten skal ikke selv sørge for ansøgning, fremsendelse af regninger til region osv., men kun modtage en opkrævning på egenbetaling.

Tandlæge og ph.d-studerende på Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet, Sara Baram, er tilknyttet den faglige rådgivning i Parkinsonforeningen og har udgivet flere artikler som viser en forringet tandstatus og kæbefunktion samt større behov for tandbehandling hos denne patientgruppe i Danmark. En af dem kan læses i artiklen "Mennesker med Parkinson får lavet flere huller i tænderne og får trukket flere tænder ud".

Det er derfor vigtigt at denne patientgruppe, som kan have store udfordringer hvad angår mundhygiejne samt merudgifter ifm. tandbehandling, kommer i betragtning som en del af udvidelsen af patientgrupper under §166.